

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

کلیات و برنامه درسی سطح چهار «رشته کلام و فرق انحرافی با گرایش نقد وهابیت»

ماده ۱. عنوان

عنوان: رشته کلام و فرق انحرافی با گرایش «نقد وهابیت» در مقطع سطح چهار است.

ماده ۲. تعریف

سطح چهار رشته آموزشی - پژوهشی کلام و فرق انحرافی با گرایش «نقد وهابیت»، چهارمین مقطع از تحصیلات حوزوی است، که طلاب پس از گذراندن این دوره توان تدریس، تحقیق، نقد، ارائه نظریه و پاسخ به نیازهای علمی و تخصصی پیرامون دفاع از مکتب اهل بیت علیهم السلام و نقد وهابیت و جریان‌های تکفیری را کسب کرده و پس از دفاع از رساله، دانشنامه سطح چهار رشته کلام و فرق انحرافی با گرایش «نقد وهابیت» را دریافت می‌کنند.

ماده ۳. اهداف

۱. تسلط بر مبانی و آراء وهابیت و نقد آنها
۲. تقویت توان پژوهش در حد تحلیل، نقد و ارائه نظریه در مباحث مرتبط با وهابیت
۳. ارتقاء توان پاسخ‌گویی به نیازهای علمی تخصصی در خصوص نقد وهابیت
۴. تأمین پژوهشگر مورد نیاز و زمینه‌سازی جهت تولید علم و توسعه دانش در زمینه نقد وهابیت
۵. تأمین استاد مورد نیاز برای تدریس تخصصی در موضوعات و مسائل نقد فرقه انحرافی وهابیت

ماده ۴. ضرورت

۱. اهمیت فوق‌العاده آموزش نقد جریان انحرافی وهابیت با استفاده از قرآن و منابع اسلامی
۲. رسالت حوزه‌های علمیه و اُمت اسلامی در حفظ و تقویت مکتب اهل بیت علیهم السلام و نقد فرقه انحرافی و تکفیری وهابیت
۳. ضرورت پاسخ‌گویی به شبهات گوناگون اعتقادی و مقابله با مبانی و اندیشه‌های وهابیت و جریان‌های تکفیری

ماده ۵. سیاست‌ها

۱. اهتمام به ارتقاء فضائل و ملکات اخلاقی و معنوی طلاب
۲. اهتمام به بهره‌گیری از سنت‌های کارآمد حوزه‌ای، فناوری‌ها و روش‌های نوین و مؤثر در آموزش و پژوهش
۳. اهتمام به رویکرد نقادانه و نظریه‌پردازانه، با طرح دیدگاه‌های چالشی وهابیت
۴. اهتمام به تأمین نیازهای علمی حوزه علمیه و جامعه اسلامی در زمینه وحدت اسلامی و نقد جریان‌های سلفی و تکفیری
۵. تأکید بر بهره‌گیری از زبان عربی در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی
۶. اهتمام به اتقان محتوای مباحث با روش اجتهادی و پرهیز از سطحی‌نگری

ماده ۶. نظام آموزشی

نظام آموزشی سطح چهار، نیم‌سال، درسی و حضوری است. طول دوره با احتساب پایان‌نامه حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ نیم‌سال خواهد بود.

ماده ۷. شرایط پذیرش

۱. احراز صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی بر اساس آیین‌نامه‌های مصوب

مصوبه شورای عالی حوزه‌های علمیه

۲. دارا بودن مدرک علمی سطح سه رشته کلام اسلامی با اولویت گرایش نقد وهابیت تبصره: پذیرش طلبان دارای مدرک علمی سطح سه عمومی، مشروط به گذراندن دروس پیش‌نیاز، مجاز است.
۳. قبولی در سنجش علمی
۴. احراز توانایی‌های لازم در مهارت‌های خواندن، درک مطلب و نگارش به زبان عربی
- ماده ۸. عناوین و مشخصات کلی دروس

ردیف	عنوان درس	ساعت
۱	خارج اصول (دو سال)	۲۲۰
۲	خارج فقه (دو سال)	۲۲۰
۳	بررسی اجتهادی آیات و روایات کلامی	۹۶
۴	تحقیق فقهی و اصولی ۱ و ۲	۶۴
۵	دروس پیش‌نیاز	۲۰۸
۶	دروس مشترک	۳۲۰
۷	دروس تخصصی	۳۵۲
۸	رساله علمی (پایان‌نامه)	۲۸۸
	جمع ساعت	۱۷۶۸

ماده ۹. جدول دروس پیش‌نیاز

اهداف	ساعت	عنوان درس	ردیف
تقویت توان تحقیق و پژوهش از طریق آموزش روش‌های تحقیق و کیفیت بهره‌برداری از ابزار و منابع بصورت کاملاً کاربردی در بحث نقد وهابیت	۳۲	روش تحقیق پیشرفته	۱
بررسی ادله نقلی و عقلی امامت امیرالمومنین (ع) و خلافت بلا فصل ایشان و نقد دیدگاه عامه همراه با بررسی شبهات	۳۲	امامت امیرالمومنین (ع)	۲
شناخت و بررسی سیر تاریخی شیعه، شخصیت‌ها و آثار مهم، فرق و دولت‌های مهم شیعی از آغاز تاکنون و شناخت تمدن عظیم اسلامی و جایگاه معارف و اندشمندان شیعه در خلق تمدن اسلامی	۳۲	تاریخ تشیع	۳
شناخت روش‌ها، ابزارها و شیگردهای جریانات و شخصیت‌های وهابی و راه‌کارهای مقابله با آن	۱۶	شیوه‌های تبلیغی وهابیت	۴
تبیین مبانی و قواعد علم کلام مانند حجیت عقل، قرآن و سنت، حسن و قبح عقلی، قاعده لطف، حجیت خبر واحد در مسائل اعتقادی	۳۲	مبانی و قواعد علم کلام	۵
بررسی و نقد شبهات خاص به شیعه، تحریف قرآن، علم غیب، رجعت، تقیّه، لعن و سب صحابه، ازدواج ام کلثوم با خلیفه دوم، رابطه اهل‌البیت (ع) با خلفا و...	۶۴	شبهه‌شناسی (۱-۲)	۶
	۲۰۸	جمع ساعت	

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

ماده ۱۰: دروس رشته
الف) دروس مشترک

ردیف	عنوان درس	ساعت	هدف
۱	عقائد خاص شیعه	۳۲	بررسی تحلیلی مهمترین آموزه های خاص شیعه با تأکید بر شبهات جدید فرق انحرافی و نقد آنها
۲	مبانی و قواعد عرفان اسلامی	۳۲	بررسی تحلیلی مبانی، قواعد و روش عرفان اسلامی مبتنی بر معارف مکتب اهل بیت (ع) با توجه به رویکرد فرق انحرافی
۳	مبانی انسان شناختی علم کلام	۳۲	بررسی تحلیلی مهمترین مسائل انسان شناسی تأثیرگذار در علم کلام با توجه به رویکرد فرق انحرافی
۴	مبانی هستی شناختی علم کلام	۳۲	بررسی تحلیلی مهمترین مبانی هستی شناسی تأثیرگذار در علم کلام با توجه به رویکرد فرق انحرافی
۵	مبانی معرفت شناختی علم کلام	۳۲	بررسی و تحلیل جایگاه عقل، نقل، شهود و تجربه و رابطه آنها با یکدیگر و شیوه های بهره گیری مذاهب از این منابع
۶	جغرافیای فرق و مذاهب اسلامی	۳۲	بررسی و تحلیل وضعیت فرهنگی - اجتماعی مذاهب و نسبت آنها با فرق و جریان های انحرافی مانند: وهابیت، بهائیت، تصوف و عرفان های نوظهور در جغرافیای جهان اسلام
۷	فرق انحرافی و قرآن	۳۲	بررسی و تحلیل شیوه های استفاده فرق انحرافی از قرآن همراه با تسلط بر نحوه بهره برداری از آیات قرآن به منظور پاسخ گویی به مستندات قرآنی آنها
۸	شیوه های مقابله با روش های تبلیغی فرق انحرافی	۱۶	بررسی تحلیلی شیوه های تبلیغ فرقه های انحرافی در جذب مخاطب و ارائه راه کارهای مناسب جهت مقابله با آنها
۹	کارگاه گفتگو و مناظره	۴۸ - عملی	تبیین روشمند مهارت های اختصاصی مناظره و گفت و گو با پیروان سلفیه و وهابیت
۱۰	فرق انحرافی و سیاست ^۱	۱۶	تبیین و تحلیل رابطه متقابل فرق انحرافی و سیاست و نقش آن در گسترش آن فرقه
جمع ساعت		۳۰۴	

۱. سرفصل های این درس متناسب با هر فرقه انحرافی، طراحی می گردد.

شماره مصوبه: ۱۴۰۳

شماره جلسه: ۲۱۱ (شورای ستروش)

تاریخ جلسه: ۱۳۹۸/۰۴/۲۵

تاریخ ثبت: ۱۳۹۹/۰۴/۲۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه های علمیه

مصوبه شورای عالی حوزه های علمیه

ب) دروس تخصصی گرایش نقد و وهابیت

ردیف	عنوان درس	ساعت	هدف
۱	نقد روش دین شناسی و وهابیت	۳۲	بررسی و تحلیل انتقادی روش های دین شناسی سلفیه و وهابیت در مباحثی مانند: نقل، ظاهرگرایی، تأویل، حقیقت و مجاز و اجتهاد
۲	نقد منابع معرفت دینی سلفیه و وهابیت	۳۲	بررسی و تحلیل انتقادی دیدگاه سلفیه و وهابیت درباره منابع معرفت دینی (قرآن، سنت، اجماع و عقل)
۳	نقد عقائد بنیادین و وهابیت ۱ و ۲	۶۴	بررسی و ارزیابی تحلیلی عقائد بنیادین و اساسی وهابیت مانند: توحید و شرک، ایمان و کفر، سنت و بدعت و حیات برزخی بر اساس مبانی امامیه و فرق کلامی اهل سنت
۴	نقد شبهات خاص و وهابیت	۳۲	بررسی و تحلیل شبهات خاص وهابیت مانند: توسل، شفاعت، استغاثه، نذر برای اولیاء الهی، بناء بر قبور، مسجد در کنار قبور، سفر برای زیارت قبور، تبرک، بزرگداشت و فیات و موالید، عزاداری برای اموات و قسم به غیر خدا
۵	نقد مبانی سیاسی- اعتقادی سلفیه ۱ و ۲	۶۴	بررسی و تحلیل انتقادی مبانی و عقاید خاص سلفیه در مباحث حکم به غیر ما أنزل الله، دار الاسلام و دار الکفر، استعانت از کفار، دموکراسی، تمکین و
۶	نقد قواعد حدیثی و رجالی وهابیت	۳۲	بررسی تحلیلی و نقد قواعد حدیثی و رجالی وهابیت همراه با تبیین اشتراکات و افتراقات آنان با مبانی اهل سنت
۷	سلفیه و تصوف	۱۶	بررسی و تبیین تقابل دیدگاه های سلفیه و تصوف در موضوعات معرفتی و اعتقادی
۸	سلفیه و تقریب	۱۶	تحلیل و نقد دیدگاه های سلفیه و وهابیت در زمینه تقریب مذاهب اسلامی
جمع ساعت		۲۸۸	

سید هاشم حسینی بوشهری

دبیر شورای عالی حوزه های علمیه